

5. UNITATS DIDÀCTIQUES

UNITAT 1. LA COMUNICACIÓ I ELS TEXTOS

Situació d'aprenentatge

La primera unitat d'aquest curs pretén començar fent reflexionar els nois i les noies sobre si la llengua és l'única manera que tenim de comunicar-nos, de quines altres maneres ho podem fer i quins són els elements que intervenen en els actes comunicatius.

Els nois i les noies també aprendran claus per entendre per què són diferents les paraules referides a les mateixes coses en idiomes diversos i quina relació té la paraula amb allò que representa.

També dedicarem un temps a mostrar-los què és i per a què serveix la gramàtica. I acabarem parlant del text: com el definim, els tipus que hi ha, les seves propietats, els registres...

D'altra banda, en aquest context, s'aborden els aspectes següents:

- Anàlisi del significat i l'ús de diferents signes.
- Valoració dels elements que permeten aprofundir en el significat dels textos com a eines per ser més específics, clars i entenedors en les comunicacions.

- Interès per comprendre el coneixement dels registres no com una eina per estratificar i prejutjar un individu o un grup d'interlocutors sinó com a una eina per entendre's-hi millor.
- Comprendre i analitzar textos literaris i/o acadèmics.

Pla de treball

1. Posa't en situació.
2. La comunicació.
3. El signe lingüístic.
4. La gramàtica.
5. El text.
6. Activitats finals.
7. Sabies que...

Suggeriment de temporalització. Fins a mitjans de la darrera setmana de setembre.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / Continguts relacionats
1.	1.2. Qüestionar i refutar prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal, a partir de l'exploració i la reflexió entorn dels fenòmens de contacte entre llengües, amb especial atenció al paper de les xarxes socials i dels mitjans de comunicació, i de la investigació sobre els drets lingüístics i diversos models de convivència entre llengües.	<ul style="list-style-type: none"> • Sabies que... 	A.3, A.4.
2.	<p>2.1. Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor en textos orals i multimodals complexos propis de diferents àmbits, analitzant la interacció entre els diferents codis.</p> <p>2.2. Valorar la forma i el contingut de textos orals i multimodals complexos, avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Activitat 9: Pren notes dels signes no lingüístics que es detecten en una exposició oral i explicar-ne el significat. 	B.1, B.2, B.4.
4.	4.1. Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant i la intenció de l'emissor de textos escrits i multimodals especialitzats, amb una atenció especial a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, fent les inferències necessàries i amb diferents propòsits de lectura.	<ul style="list-style-type: none"> • Activitat 13: Indica el registre dels textos proposats, el tipus (pel que fa a la finalitat), la funció o les funcions del llenguatge que hi troba, el gènere textual i l'àmbit d'ús. • Activitats finals. <i>Sobre el llenguatge.</i> 	B.6, B.10.

Competències específiques	Criteris d'avaluació	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / Continguts relacionats
5.	<p>5.1. Elaborar textos acadèmics coherents, cohesionats i amb el registre adequat sobre temes curriculars o d'interès social i cultural, precedits d'un procés de planificació que atengui la situació comunicativa, destinatari, propòsit i canal, i de redacció i revisió d'esborranys de manera individual o entre iguals, o mitjançant altres instruments de consulta.</p> <p>5.2. Incorporar procediments per enriquir els textos, atenent a l'ús discursiu de diferents elements lingüístics i de estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical, de l'àmbit social i acadèmic.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Activitat 10: Escriu un diàleg i hi assenyala les diferents funcions del llenguatge que hi identifica. • Activitat 12: Redacta un diàleg breu entre dos amics i després explica els canvis que s'hi produirien si en canviessin les circumstàncies. • Activitats finals 11: Explica les seves preferències de lectura i la seva visió de com hauria de ser el text literari perfecte. 	B.7, B.10, B.11, B.12, B.13, B.14. D.3.
8.	<p>8.3. Crear textos personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en suports diferents i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en què s'utilitzin les convencions formals dels diversos gèneres i estils literaris.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Activitat 10: Escriu un diàleg i hi assenyala les diferents funcions del llenguatge que hi identifica. • Activitat 12: Redacta un diàleg breu entre dos amics i després explica els canvis que s'hi produirien si en canviessin les circumstàncies. • Activitats finals 11: Explica les teves preferències de lectura i la seva visió de com hauria de ser el text literari perfecte. 	B.7, B.10, B.11, B.12, B.13, B.14. D.3.

Competències específiques	Criteris d'avaluació	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / Continguts relacionats
9.	<p>9.1. Revisar els propis textos i fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística i amb un metallenguatge específic, i identificar i resoldre problemes de comprensió lectora utilitzant els coneixements explícits sobre la llengua i el seu ús.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Activitat 10: Escriu un diàleg i hi assenyala les diferents funcions del llenguatge que hi identifica. • Activitat 12: Redacta un diàleg breu entre dos amics i després explica els canvis que s'hi produirien si en canviessin les circumstàncies. • Activitat 13: Indica el registre dels textos proposats, el tipus (pel que fa a la finalitat), la funció o les funcions del llenguatge que hi troba, el gènere textual i l'àmbit d'ús. • Activitats finals. <i>Sobre el llenguatge.</i> • Activitats finals 11: Explica les seves preferències de lectura i la seva visió de com hauria de ser el text literari perfecte. 	<p>B.7, B.10, B.11, B.12, B.13, B.14. D.3.</p>
	<p>9.2. Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, així com els seus efectes en el receptor, utilitzant el coneixement explícit de la llengua i un metallenguatge específic en la comprensió i producció de textos acadèmics, dels mitjans de comunicació, personals i socials.</p>		
	<p>9.3. Elaborar i presentar els resultats de petits projectes d'investigació sobre aspectes rellevants del funcionament de la llengua, formulant hipòtesis i establint generalitzacions, utilitzant els conceptes i la terminologia lingüística adequada i consultant de manera autònoma diccionaris, manuals i gramàtiques.</p>		

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per avaluar són models de concreció dels criteris d'avaluació per a cada situació d'aprenentatge o unitat. Els ítems d'avaluació de competències recullen conductes observables que integren sabers de tipus diferent (coneixements, habilitats i destreses, i actituds) per desenvolupar tasques de diferent grau de complexitat, i poden ser valorats utilitzant una gran varietat d'instruments d'avaluació.

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Diferencia indicis, icones i símbols i sap explicar què són.

2. Identifica els elements bàsics de la comunicació en diferents situacions.
3. Discrimina els signes no lingüístics, les diferents funcions del llenguatge, d'una conversa o una intervenció oral.
4. Indica el registre (a partir dels factors que el condicionen), el tipus (pel que fa a la finalitat), la funció o les funcions del llenguatge que troba, el gènere textual i l'àmbit d'ús de textos escrits.
5. Redacta un text explicant les seves preferències a l'hora de llegir i la seva visió de com hauria de ser el text literari perfecte.

UNITAT 2. CLASSES DE PARAULES I: SUBSTANTIUS, ADJECTIUS, DETERMINANTS, QUANTIFICADORS I VERBS

Situació d'aprenentatge

En aquesta unitat acompanyarem els nois i les noies a organitzar i aprofundir en el que saben sobre les categories gramaticals.

Començarem organitzant el que saben sobre el gènere dels substantius i els adjectius, els canvis ortogràfics que comporten i les seves excepcions i passarem a treballar-ne el nombre, parant atenció, també, en els canvis ortogràfics que es produeixen.

A continuació, l'alumnat aprofundirà en el coneixement dels determinants i els quantificadors (funció, tipus, ús). I en el darrer bloc, ens centrarem en el verb: en repassarem la conjugació i ens aturarem en les perífrasis verbals.

D'altra banda, també abordarem els aspectes següents:

- La valoració de l'ortografia i la gramàtica com a eines importants per a la precisió del llenguatge i, per tant, també a l'hora de transmetre un missatge.
- Interès per localitzar i apartar-se de calcs d'altres llengües.

- Anàlisi del contingut i l'estructura del fragment d'una novel·la.
- Reflexió sobre l'ús del gènere en diferents llengües.

Pla de treball

1. Posa't en situació.
2. Les classes de paraules.
3. El gènere dels substantius i els adjectius.
4. El nombre dels substantius i els adjectius.
5. Els determinants i els quantificadors.
6. Els verbs.
7. Activitats finals.
8. Sabies que...

Suggeriment de temporalització. L'última setmana de setembre i el mes d'octubre sencer.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / Continguts relacionats
5.	5.1. Elaborar textos acadèmics coherents, cohesionats i amb el registre adequat sobre temes curriculars o d'interès social i cultural, precedits d'un procés de planificació que atengui la situació comunicativa, destinatari, propòsit i canal, i de redacció i revisió d'esborranys de manera individual o entre iguals, o mitjançant altres instruments de consulta.	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats de la 1 a la 26. • Activitats finals. 	<p>B.7, B.10, B.11, B.12, B.13, B.14.</p> <p>D.1, D.2, D.4.</p>
	5.2. Incorporar procediments per enriquir els textos, atenent a l'ús discursiu de diferents elements lingüístics i de estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical, de l'àmbit social i acadèmic.		
8.	8.1. Explicar i argumentar la interpretació de les obres llegides mitjançant l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra i de les relacions externes del text amb el context sociohistòric i amb la tradició literària, utilitzant un metallenguatge específic i incorporant judicis de valor vinculats a la apreciació estètica de les obres.	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats finals. <i>Una vil·la a Florència.</i> 	<p>B.7, B.10, B.11, B.12, B.13, B.14.</p> <p>D.3.</p>
	8.3. Crear textos personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en suports diferents i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en què s'utilitzin les convencions formals dels diversos gèneres i estils literaris.		

Competències específiques	Criteris d'avaluació	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / Continguts relacionats
9.	<p>9.2. Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, així com els seus efectes en el receptor, utilitzant el coneixement explícit de la llengua i un metallenguatge específic en la comprensió i producció de textos acadèmics, dels mitjans de comunicació, personals i socials.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats finals. <i>Una vil·la a Florència.</i> 	<p>B.7, B.10, B.11, B.12, B.13, B.14.</p> <p>D.3.</p>
10.	<p>10.1. Identificar i rebutjar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi de les elements lingüístics, textuais i discursius utilitzats, així com dels elements no verbals que regeixen la comunicació entre les persones.</p> <hr/> <p>10.2. Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la recerca de consensos tant a nivell personal com educatiu i social.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sabies que... <i>Llengües i gènere.</i> 	<p>A.8.</p>

Avaluació

Ítems per l'avaluació de competències

Els ítems per avaluar són models de concreció dels criteris d'avaluació per a cada situació d'aprenentatge o unitat. Els ítems d'avaluació de competències recullen conductes observables que integren sabers de tipus diferent (coneixements, habilitats i destreses, i actituds) per desenvolupar tasques de diferent grau de complexitat, i poden ser valorats utilitzant una gran varietat d'instruments d'avaluació.

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Identifica la categoria lèxica i la categoria gramatical dels mots.

2. Flexiona substantius i adjectius en gènere i nombre.
3. Destria i classifica determinants i quantificadors.
4. Conjuga verbs de les tres conjugacions.
5. Reconeix, classifica i aplica perífrasis verbals aspectuals i modals.
6. Analitza el fragment d'una novel·la.
7. ESCRIU un text expositiu formal.
8. Reflexiona sobre l'ús de gènere en diferents llengües.